69ste JAARGANG No. 8386 DINSDAG 19 FEBRUARI 1952 VIER PAGINA'S

AMIGOE DI CURAÇAO

DAGBLAD VOOR DE NEDERLANDSE ANTILLEN

Abonn.-prijs Curaçao en Bonaire ƒ 2.50, Aru ba, Suriname, Bovenwinden ƒ 2.50. — Buitenland ƒ 3.— per maand (bij vooruitbet.).
Kantoor: Consciëntiesteeg 27—29. Telefoon: Redactie 3858 — Administratie 3550.
Uitgave N.V. Paulusdrukkerij, Willemstad, Curaçao.
Hoofdredacteur Ad. Versney.

Het werkstuk voor de R.T.C. gepubliceerd

't Bevat Ontwerp-Statuut dat charter voor Koninkrijk Nieuwe Stijl zal zijn

's-Gravenhage. — Thans is in Nederland bekendheid gegeven aan het „werkstuk" voor een Statuut van het Koninkrijk", dat na het overleg tussen de gemachtigden van Nederland, Suriname en de Nederlandse Antillen in Januari en Februari jl. in Den Haag op 11 Februari werd vastgesteld.

Het werkstuk wordt vergezeld van een toelichting, die aanvangt met een kort overzicht van de vóórgeschiedenis dezer tweede Ronde Tafel Conferentie met de West. Van de in 1948 gedachte constructie is men thans afgestapt. De toelichting zegt hieromtrent:

Toelichting

Bij de verdere uitwerking heeft de regering gestreefd naar een sobere en eenvoudige regeling. Bij het overleg, dat in het bijzonder de toenmalige vice-minister-president met vele personen en instanties heeft gevoerd, is het de regering gebleken, dat ook bij velen in Suriname en de Antillen de voorkeur uitgaat naar een eenvoudige opzet. Vermeden moet worden, dat voor aangelegenheden van het Koninkrijk teveel beroep gedaan wordt op personen in Suriname en de Antillen, waardoor deze aan de Surinaamse en Antilliaanse samenleving, die aan werkkracht grote behoefte heeft, min of meer zouden worden onttrokken. Vermeden moet worden een zodanige inrichting van het Koninkrijk, dat zijn organen niet voldoende snel en elastisch kunnen functionneren en dat kosten ontstaan, die niet noodzakelijk zijn.

Tenslotte achtte de regering het van belang, dat de bestaande staatsrechtelijke instellingen van het Koninkrijk zoveel mogelijk gehandhaafd en niet door nieuwe organen worden vervangen. Twee grote punten van de te treffen voorziening, waarin de verbondenheid van het Koninkrijk tot uitdrukking is te brengen, zijn zelfstandigheid en samenwerking. De zelfstandigheid komt tot uitdrukking in de Landsregelingen in Suriname en de Antillen. De grondslagen van de zelfstandigheid dienen vastgelegd te worden in het Statuut, opdat de zelfstandigheden in eigen aangelegenheden hecht verankerd zij. De bepalingen van het Statuut kunnen immers blijkens de slotbepalingen slechts gewijzigd worden met instemming van Suriname en de Antillen.

De samenwerking ware te regelen door Suriname en de Antillen te doen deelnemen in het staatsrechtelijk bestel van het Koninkrijk, voor zover het Rijksaangelegenheden betreft, welke deze landen raken. Aan Suriname en de Antillen wordt in dit bestel een invloed gegeven, die recht doet aan de welbegrepen belangen van het Koninkrijk en aan hun redelijke aanspraken te dezer zake. De vast te stellen regeling kan het meest doelmatig in een eigen charter worden belichaamd. Aan dit charter wordt de naam Statuut gegeven. Dit Statuut geeft de hoogste regeling voor de staatsinrichting van het Koninkrijk. De Grondwet voor het Koninkrijk der Nederlanden blijft daarnaast gehandhaafd. Zij zal echter aan het Statuut dienen te worden aangepast. Uiteraard dienen ook de Staatsregelingen van Suriname en de Antillen met het Statuut in overeenstemming te zijn.

Considerans

Het werkstuk vangt aan het de volgende considerans:

„Nederland, Suriname en de Nederlandse Antillen, overwegende, dat zij uit vrije wil verklaard hebben verbonden te willen zijn in één Koninkrijk, waarin zij hun eigen belangen zelfstandig behartigen en op voet van gelijkwaardigheid de gemeenschappelijke belangen verzorgen en wederkerige bijstand verlenen, hebben besloten in gemeen overleg het volgend Statuut vast te stellen".

Het Koninkrijk

Het Statuut laat, voor zover het niet anders bepaalt, de regeling van het Koningschap, de Raad van State, de regering en wetgevende macht van het Koninkrijk, de Hoge Raad, de buitenlandse betrekkingen en de defensie over aan de Grondwet voor het Koninkrijk der Nederlanden. De Grondwet wordt met dit Statuut in overeenstemming gebracht.

Aangelegenheden van het Koninkrijk

Deze zijn:

a) de handhaving van de onafhankelijkheid en de verdediging van het Koninkrijk;
b) waarborgen van de fundamentele menselijke rechten en vrijheden, van de rechtszekerheid en van de deugdelijkheid van het bestuur;
c) de buitenlandse betrekkingen;
d) het Nederlanderschap;
c) het stellen van algemene voorwaarden voor de uitgifte van zeebrieven;
f) het verlenen van vergunning tot de exploitatie van internationale luchtlijnen;
g) het toezicht op algemene voorwaarden betreffende de toelating, vestiging en uitzetting van Nederlanders;
h) de uitlevering, alsmede ten aanzien van vreemdelingen het stellen van algemene voorwaarden voor toelating, vestiging en uitzetting.

Bij het Nederlanderschap merkte de toelichting op: Uitdrukkelijk wordt hier van Nederlanderschap en niet van nationaliteit gesproken om te doen uitkomen, dat voor de drie Rijksdelen de gezamenlijke en enige nationaliteit is het Nederlanderschap. Ook de regeling van het Nederlandse onderdaanschap is een interne Rijksaangelegenheid. In de slotbepalingen wordt dit tot uitdrukking gebracht.

De Raad van Ministers

Suriname en de Antillen hebben ieder een gevolmachtigde Landsminister, die zitting heeft in de Raad van ministers en handelt naar instructies van zijn land. De gevolmachtigde ministers komen in de plaats van de algemeen vertegenwoordigers. Zij zijn bevoegd aan de behandeling van Koninkrijks aangelegenheden deel te nemen, welke Suriname en de Antillen raken. In ieder geval zijn zij bevoegd aan het overleg in de ministerraad deel te nemen. Indien het betreft de defensie van het grondgebied van Suriname en de Antillen, zomede overeenkomsten of afspraken betreffende het Caraïbische gebied en de buitenlandse betrekkingen, waarbij de belangen van Suriname en de Antillen in het bijzonder betrokken zijn, dan wel wanneer voorzieningen daarin gewichtige gevolgen voor deze belangen kan hebben. Daarnaast kunnen de landen vooraf aangeven welke andere Koninkrijks-aangelegenheden huns oordeels hen raken. Of dit inderdaad het geval is, beslist de ministerraad. De zitting der Landsministers in de ministerraad houdt uiteraard het recht tot medestemmen in.

Voor bepaalde onderwerpen kan behalve de gevolmachtigde minister nog een minister van het betrokken land aan het ministerieel overleg deelnemen. De algemene vertegenwoordigers van Suriname en de Antillen in Nederland, die als zodanig fungeren op de datum van de inwerkingtreding van het Statuut, zijn van die datum gevolmachtigde Landsministers.

Indien de gevolmachtigd minister ernstig bezwaar heeft tegen het gevoelen van de ministerraad over enige aangelegenheid, aan de behandeling waarvan hij heeft deelgenomen, wordt op zijn verzoek het overleg voortgezet. In dit geval geschiedt het overleg tussen de Minister-president, twee ministers, de gevolmachtigd minister en een lid van de raad van Landsministers of een door de betrokken regering aan te wijzen bijzonder gemachtigde. Wensen beide Landsministers aan het voortgezet overleg deel te nemen, dan geschiedt dit overleg tussen de minister-president, twee ministers en beide gevolmachtigde Landsministers. De raad van ministers beslist overeenkomstig de uitslag van het overleg.

De toelichting noemt hetgeen in de voorgaande punten is bepaald een der essentiële punten van de werkstukken en merkt op:

Het zou kunnen zijn, dat de gevolmachtigde Landsminister van Suriname of de Antillen ernstige bezwaren heeft tegen bepaalde voorstellen en die voorstellen toch een meerderheid krijgen in de ministerraad. Het artikel bepaalt, dat in zulk een geval door de ministerraad geen eindbeslissing wordt genomen, doch nader overleg wordt gepleegd in een kleiner college, waarin Suriname en/of de Antillen sterker vertegenwoordigd zijn. Aan dit nader overleg wordt behalve door de minister-president deelgenomen door twee Nederlandse ministers en door twee personen van Suriname en de Antillen. De leiding berust bij de minister-president, van wie verwacht mag worden, dat hij een open oog heeft voor de belangen van alle landen van het Koninkrijk. Door te bepalen, dat de raad van ministers beslist overeenkomstig de uitkomst van het overleg, worden hechte waarborgen geschapen, dat de belangen van Suriname en de Antillen tenvolle tot hun recht zullen komen. Dit punt is eveneens toepasselijk verklaard op de raming van de kosten der voorzieningen van het Koninkrijk.

Het werkstuk vervolgt:

De Raad van State

De Koning benoemt, indien de regering van Suriname en die van de Antillen de wens te kennen geven voor Suriname en de Antillen een Staatsraad. Zij nemen deel aan de werkzaamheden van de Raad van State bij het horen van de Raad voor ontwerpen van Rijkswetten en algemene maatregelen van Rijksbestuur, die in Suriname en de Antillen zulen gelden, of andere zaken, die de belangen van Suriname en de Antillen raken.

Wetgeving

De regeling omtrent de aangelegenheden van het Koninkrijk worden vastgelegd bij Rijkswet of algemene maatregel van Rijksbestuur. Indien de gevolmachtigde Landsministers verklaren, dat hun land niet gebonden wil worden door een voorgenomen regeling, zal de regeling niet door het betrokken land worden vastgesteld. Het vertegenwoordigend lichaam van het land, waarin de regeling zal gelden, wordt vóór de openbare behandeling in de Tweede Kamer in de gelegenheid gesteld te onderzoeken en schriftelijk verslag uit te brengen. De gevolmachtigde Landsministers worden in de gelegenheid gesteld de openbare behandeling van het ontwerp van Rijkswet bij te wonen en een mondelinge voorlichting aan de Kamers te verstrekken. De Staten kunnen voor de behandeling van een bepaald onderwerp een bijzondere gedelegeerde afvaardigen, die eveneens in de Tweede Kamer het woord kan voeren. Wanneer de gevolmachtigd Landsminister of de bijzonder gedelegeerde zich tegen het ontwerp verklaart, kan de Kamer zodanig ontwerp niet aannemen dan met drie-vijfden van het totaaluitgebrachte stemmen.

Hoge Raad

Bij algemene maatregel van Rijksbestuur kan aan de Hoge Raad der Nederlanden rechtsmacht worden toegekend ten aianzien van rechtszaken in Suriname en de Antillen. De mogelijkheid wordt geopend aan de Raad een lid toe te voegen in overleg met de regering van het Rijksdeel en op aanbeveling van het hoogste rechtscollege in Suriname en de Antillen.

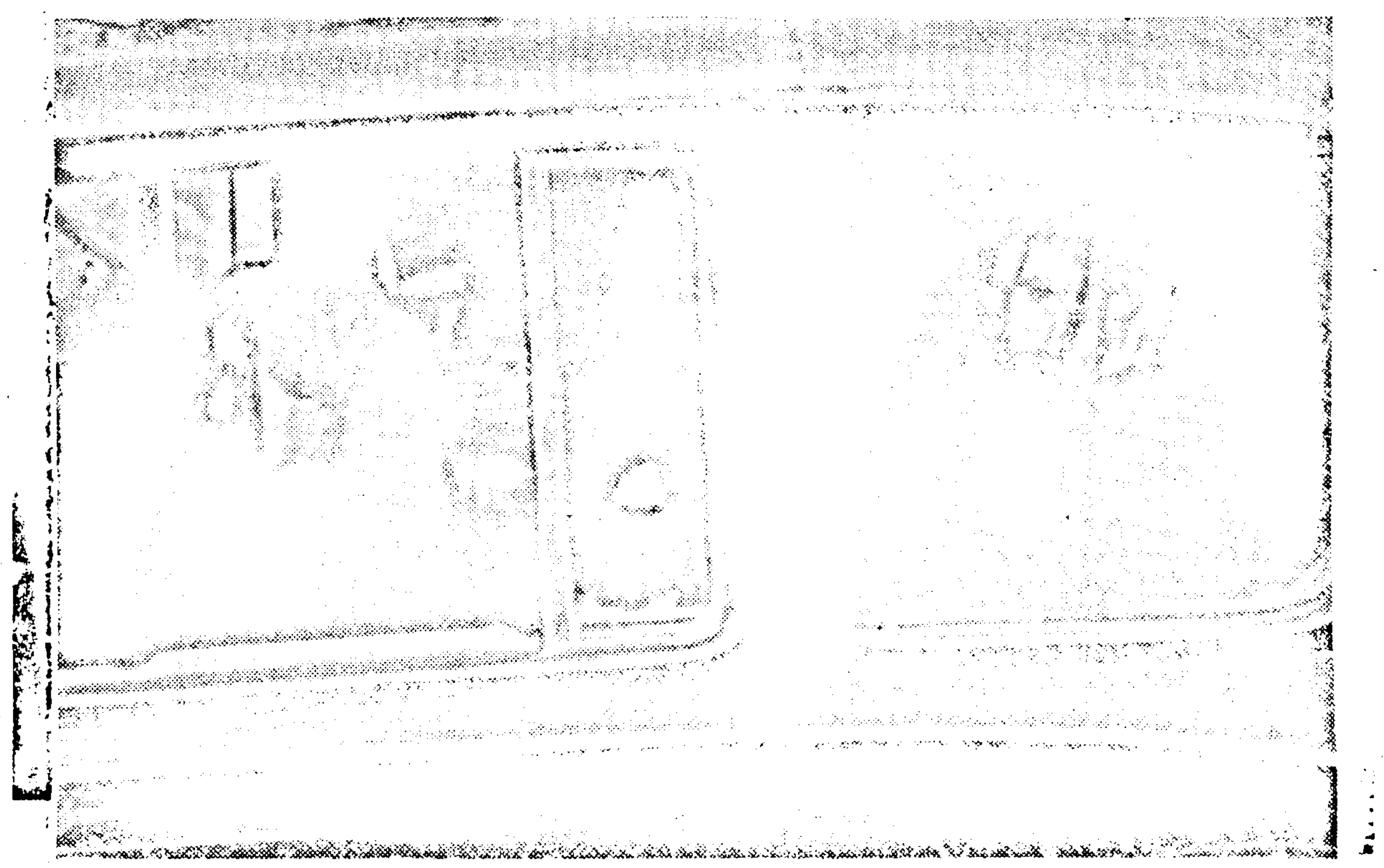
Verdragen

Aan economische en financiële overeenkomsten bindt de Koning Suriname en de Antillen niet, indien Suriname en de Antillen niet verbonden willen worden.

Defensie

De regeling van de defensie in de landen geschiedt bij of krachtens Rijkswet. De ingezetenen van Suriname en de Antillen kunnen niet dan bij Landsverordening tot dienst in de krijgsmacht dan wel tot burgerdienstplicht worden verplicht. Bij de verdediging van Suriname en de Antillen zullen in de strijdkrachten zoveel mogelijk ingezetenen van deze Rijksdelen worden opgenomen. Dan volgens bepalingen over de staat van oorlog en beleg.

(Wordt vervolgd op pag. 2)

KONINGIN EN PRINSES VOLGEN VADERS BAAR. — Zwaar gesluierd in diepe rouw rijden Koningin en Prinses Margaret in de lijkstoet, die het stoffelijk overschot van hun Vader uitgeleide deed.

het nieuws van vandaag

De zedelijke geoorloofdheid van middelen tot conceptie vermijding wordt bepaald volgens de normen die de menselijk natuur zelf stelt. Wanneer een daad door de mens bewust en vrij beroofd wordt van het doel, dat er door de natuur aan gesteld is, dan is die daad tegennatuurlijk en ongeoorloofd. Vandaar dat het gebruik van voorbehoedmiddelen nimmer geoorloofd kan zijn, al is er overigens nog zo'n geldige reden aanwezig om conceptie te vermijden.

De heer Bartels verklaart zich in zijn meer genoemd artikel in de „Beurs" tegen het gebruik van zulke voorbehoedmiddelen en wel omdat zij psychsomatisch verkeerd zouden werken. Hij geeft met deze verklaring in ieder geval een markante illustratie van de betekenis der natuurwetten en daarmee ook een rechtvaardiging van het absoluut gebod ze te onderhouden.

In stede dus dat deze heer een gefrustreerde daad aanprijst, propageert hij een nieuwe daad om de natuurlijke gevolgen van de eerste te verijdelen. Hij acht het noodzakelijk dat er een chemisch praeparaat gevonden wordt dat de levensbeginselen doodt. Over de zedelijke kwalificatie van een dergelijk ingrijpen in het natuurproces behoeft wel niet lang te worden uitgeweid. Het doet er voor de beoordeling van goed of kwaad immers niet toe welke in een reeks van uitwendige handelingen in strijd met de natuurwet is. Voor de zedelijke ongeoorloofdheid van de hele reeks volstaat, dat ze gesteld wordt met de bedoeling hem in zijn natuurlijke gevolgen te frustreren. De „chemische" waarde van des heren Bartels suggestie laten wij gaarne ter beoordeling van lieden die „wetenschappelijker" zijn dan hij en hetzelfde merken wij op t.a.v. de psycho-somatische gevolgen van deze gewelddaad tegen de natuur. Wij volstaan met op te merken, dat deze heer een zonde tegen de natuur tot een mundiaal systeem wil maken, en dat tot „heil van de mensheid."

Deze heer zal ons wel een barbaar ' vinden maar toch dwingt ons gezond verstand verrijkt met lutteie jaren levenservaring ons, te zeggen dat wij de kans op geluk voor de mensheid groter achten, wanneer ze honger lijdt, dan wanneer ze zich met lichaam en ziel zou gaan toeleggen van des heren Bartels chemische systeem.

Tenslotte verdient nog een punt van algemene strekking een ogenblik de aandacht. Het ligt vervat in de volgende uitspraak van de schrijver:

„De beschaving, de cultuur, staat in deze vaak lijnrecht t. o. de natuur.... we (kunnen) niet terug.... naar de natuur, want dat zou onmogelijk zijn, zonder alle waarden, normen en wetten der beschaving op slag over boord te gooien."

Tevecl mensen?

De eerste verbaasde vraag, die zich bij het lezen hiervan opdringt is: Wat verstaat deze heer eigenlijk onder „cultuur" en „beschaving"? Wij nemen aan dat een definitie als „Cultuur is veredelde natuur" niet al te veel bestrpding kan vinden. Maar als de natuur in wezen de basis en het uitgangspunt van de cultuur is, dan wordt het recht onduidelijk hoe de cultuur lijnrecht t.o. de natuur zou kunnen staan. Wat deze schrijver tot wartaal brengt is het feit, dat cultuur als begeleidend verschijnsel vaak dingen met zich mee brengt, die lijnrecht t.o. de natuur staan en dus de naam cultuur onwaardig zijn. Het zijn deze begeleidende tegennatuurlijke verschijnselen, die reeds zoveel culturen in het verleden hebben doen ondergaan. Deze heer beweert, dat die uitwassen niet verwijderd kuunnen worden, zonder „de waarden, enz.... der beschaving over boord te gooien en dat is logisch gesproken nonsens. In een volgende zin dreigt hij dan ook met „moord en doodslag, ten gevolge waarvan vermoedelijk meer dan de helft van de mensheid ten onder zou gaan". Dit alles wanneer men het zou wagen tot eerbiediging van de natuurwetten terug te keren.

Hoe vreeswekkend „moord en doodslag" als toekomstbeeld ook zijn, ze zijn niet meer dan een beeld dat opgekookt is door het niet al te klare brein van de heer Bartels. Intussen is, gelijk gezegd, het heel wat overtuigender beeld daar, dat ons door de geschiedenis wordt voorgehouden: dat n.l. beschavingen die op dit punt het contakt met de natuur verbraken, geleid hebben tot de allerzekerste ondergang van de zondigende volken. Dit zelfs, wanneer zij dit, gelijk de heer Bartels, deden om hun volk of de mensheid van ondergang te redden.

Overeenstemming in Pan - Moen Djon groeit gestadig

Pan Moen Djon. — De onderhandelaars hebben in principe overeenstemming bereikt over het vijfde punt van de agenda, de aanbevelingen aan de betrokken regeringen na de ondertekening van het bestand.

Op de vraag van Turner Joy naar de betekenis van het woord „etcetera" ter vervanging van „andere vraagstukken met betrekking tot de vrede in Korea" in het Noordelijke voorstel, antwoordde Nam Il, dat dit woord het bespreken van politieke kwestie van ruimere strekking inhield, noch uitsloot.

De voornaamste meningsverschillen lopen nu nog over het voorstel van de Verenigde Naties, dat de krijgsgevangenen zelf kiezen over al dan niet repatriëren, de aanwijzing door de Noordelijken van Rusland tot lid van de neutrale inspectiecommissie en de eis van de Verenigde Naties tijdens het bestand geen militaire vliegvelden aan te leggen.

ONTSPANNEN SFEER

Teheran. — De vertegenwoordigers van de Wereldbank hebben Maandag weer een bespreking met Mossadeq gehad. Volgens een woordvoerder van de parlementaire oliecommissie hadden de besprekingen plaats in een ontspannen sfeer. Heden komen de vertegenwoordigers van de Wereldbank en de oliecommissie nog tweemaal bijeen alvorens een slotcommuniqué wordt uitgegeven. Men meent, dat slechts twee der vier vertegenwoordigers naar Karatsii zullen gaan en dat de twee andere in Teheran zullen blijven.

Nieuwe garanties voor Frankrijk

Londen. — Volgens de „Daily Mail" hebben de Amerikaanse en de Engelse minister van buitenlandse zaken hun Franse ambtgenoot Schuman tijdens de bespreking meegedeeld, dat hun regeringen het er in beginsel over eens zijn, dat zij Frankrijk nieuwe waarborgen geven, dat hulp zal worden verleend tegen herleving van het Duitse militarisme in Europa. Verwacht wordt, dat Engeland en Amerika Dinsdag hierover een gemeenschappelijke verklaring afleggen, aldus het blad.

Faure's vertrouwenskwestie aangenomen

Parijs. — De resolutie van de Franse regering over het Europese leger, ten aanzien waarvan premier Faure de vertrouwenskwestie had gesteld, is door de Nationale Vergadering aangenomen met 327 tegen 287 stemmen. De socialistische partij had besloten de regering te steunen terzake van het Europese leger en, in principe, van de Duitse herbewapening. Met 22 tegen 4 stemmen had het partijbestuur dit besluit genomen kort voor de Nationale Vergadering bijeenkwam om te stemmen over de vertrouwenskwestie.

Toetreding goedgekeurd

Athene. — Het Griekse parlement heeft met een grote meerderheid de toetreding van Griekenland tot de NAVO goedgekeurd.

Zoals gemeld, was ook het Turkse parlement met de toetreding van Turkije accoord gegaan en wel eenstemmig.

Recht tot het Hart

Een huis kan men bouwen of smaakvol inrichten, maar daardoor is het nog geen tehuis geworden.

Bijdragen in de Kosten

Suriname en de Antillen dragen in overeenstemming met hun draagkracht bij in de kosten van de Koninkrijksaangelegenheden, voor zo ver deze ten nutte van Suriname en de Antillen strekken. Jaarlijks vóór 1 Juli wordt door de Raad van Ministers een raming van de kosten van de voorzieningen van het Koninkrijk ten nutte van Suriname en de Antillen opgemaakt. Het bedrag, dat ten laste van Suriname en de Antillen komt, wordt vastgesteld door de Raad van Ministers. Beslissingen kunnen slechts worden genomen met eenparigheid van stemmen.

Onderlinge bijstand en overleg

Nederland, Suriname en de Antillen verlenen elkander hulp en bijstand. Omtrent alle gemeenschappelijke aangelegenheden wordt overleg gepleegd. Daartoe kunnen bijzondere vertegenwoordigers worden aangewezen of gemeenschappelijke lichamen ingesteld, waarbij gedacht wordt aan gemengd samengestelde commissies. Als voorbeelden worden genoemd de culturele en sociale betrekkingen, de economische, financiële en monetaire betrekkingen, overleg over munt- en geldwezen, bank- en deviezenpolitiek, wettelijke regelingen ten aanzien van beroeps- en bedrijfsuitoefening, geldend voor Nederlanders gelijdelijk, luchtvaart, radioverkeer en P.T.T.

Het burgerlijk en handelsrecht, de burgerlijke rechtsvordering, het strafrecht, de strafvordering, het auteursrecht, de industriële eigendom, het notarisambt en de bepalingen omtrent maten en gewichten worden zoveel mogelijk op overeenkomstige wijze geregeld. Een voorstel tot ingrijpende wijziging van de bestaande wetgeving der in de vorige zinsnede genoemde onderwerpen wordt niet aan de Tweede Kamer of de Staten gezonden, alvorens de regeringen van de andere Rijksdelen in de gelegenheid gesteld zijn hieromtrent voorlichting te verstrekken.

Vonnissen door rechters in Nederland, Suriname, de Antillen of Nederlands Nieuw-Guinea gewezen, en bevelen, door hen uitgevaardigd, mitsgaders grossen van authentieke acten aldaar verleden, kunnen in het gehele Koninkrijk ten uitvoer worden gelegd.

Nederland, Suriname en de Antillen behartigen zelfstandig hun eigen aangelegenheden. In het Koninkrijk wordt de staatsinrichting van Nederland geregeld in de grondwet, die van Suriname en de Antillen in de Landsregeling, welke als Staatsregeling kan worden aangeduid. De Landsregelingen van Suriname en de Antillen worden vastgesteld bij Landsverordeningen. Elk voorstel tot verandering der Landsregeling wijst de voorgestelde verandering uitdrukkelijk aan. De Staten kunnen het ontwerp van een zodanige Landsverordening niet aannemen dan met twee derden der uitgebrachte stemmen.

In de Landsregelingen kunnen de volgende bepalingen slechts gewijzigd worden in overeenstemming met de regering van het Koninkrijk: de artikelen, betrekking hebbende op:

de grondrechten en de individuele staatkundige rechten;

de bevoegdheden van de gouverneur als vertegenwoordiger des Konings,

de bevoegdheden der vertegenwoordigende lichamen en het rechtswezen in de zin, waarin dit thans door de Landsregelingen wordt verstaan.

Een dergelijk ontwerp Landsverordening wordt niet aan het vertegenwoordigend lichaam aangeboden dan nadat overeenstemming met de regering van het Koninkrijk verkregen is.

De Koning is het hoofd der regering van elk der landen. Hij is onschendbaar. De ministers zijn verantwoordelijk. De Koning wordt in Suriname en de Antillen vertegenwoordigd door een door hem benoemde gouverneur. De gouverneur is vertegenwoordiger des Konings en vertegenwoordiger der regering van het Koninkrijk. Zijn bevoegdheden, verplichtingen en verantwoordelijkheid als vertegenwoordiger der regering van het Koninkrijk worden bij algemene maatregel van Rijksbestuur geregeld. De regeling van de benoeming en het ontslag van de gouverneur geschiedt bij algemene maatregel van Rijksbestuur.

De ministers en de leden van het vertegenwoordigend lichaam in de landen leggen, alvorens hun ambt te aanvaarden, een eed van trouw aan het Statuut af. De ministers en de leden van het vertegenwoordigend lichaam in Suriname en de Antillen leggen deze eed af in handen van de vertegenwoordiger des Konings. De bepalingen van enige regeling in een der landen, die in strijd met internationale regelingen, het Statuut, de Rijkswetten of algemene maatregelen van Rijksbestuur zijn, zijn niet verbindend. Wetgevende en bestuurlijke maatregelen in Suriname en de Antillen, die in strijd zijn met internationale regelingen, het Statuut, een Rijkswet of een algemene maatregel van Rijksbestuur, kunnen door de Koning geschorst en vernietigd worden.

Een Landsverordening kan aan de Koning met diens goedkeuring bevoegdheden ten aanzien van landsaangelegenheden toekennen. Indien Suriname en de Antillen de wens daartoe te kennen geven, kan het onafhankelijke toezicht op de besteding van de geldmiddelen overeenkomstig de begroting van Suriname en de Antillen en de eilandgebieden door de Algemene Rekenkamer worden uitgeoefend.

Overgangs- en slotbepalingen

Wijziging van het Statuut geschiedt bij Rijkswet. Een voorstel tot wijziging, door de Staten Generaal aangenomen, wordt door de Koning niet goedgekeurd alvorens het door Suriname en de Antillen bij Landsverordening is aanvaard. De toelichting zegt, dat een minder stroeve regeling zal worden overwogen.

Bij de inwerkingtreding van het Statuut vervallen de eerste en de derde titel van de Interimregelingen.

De op het tijdstip van inwerkingtreding van het Statuut voor Suriname en de Antillen geldende Landsregelingen blijven van kracht, voor zo ver het Statuut zelf in enig onderwerp niet anders voorziet. De artikelen van het hoofdstuk Defensie der Landsregelingen worden geacht geen deel meer uit te maken van deze Landsregelingen, behoudens de artikelen 161 en 163 van de Landsregeling van Suriname en 170 en 172 van de Landsregeling der Antillen. Genoemd hoofdstuk, met uitzondering van deze artikelen, wordt geacht Rijkswet te zijn. De artikelen van de eerste en de derde afdeling van het tweede hoofdstuk der Landsregelingen worden geacht algemene maatregelen van Rijksbestuur te zijn.

De verdeling der zetels van het vertegenwoordigend lichaam der Nederlandse Antillen over de eilandgebieden, alsmede de regeling van de eilandsgebieden in de Landsregeling kan niet gewijzigd worden dan in overeenstemming met de regering van het Koninkrijk, zolang niet het tegendeel bij algemene maatregel van Rijksbestuur is bepaald. Een algemene maatregel van Rijksbestuur bepaalt zulks, indien naar het oordeel van de regering van het Koninkrijk voldoende overeenstemming in de Antillen is bereikt, dat handhaving van deze bepaling niet langer is vereist.

Het Statuut treedt in werking op het tijdstip der plechtige afkondiging, nadat het bevestigd is door de Koning. Alvorens bevestigd te worden behoeft het Statuut aanvaarding voor Nederland door een wet, waarvan het ontwerp door de Kamers der Staten-Generaal niet kan worden aangenomen dan met twee derden der uitgebrachte stemmen, en voor Suriname en de Antillen door het besluit van het vertegenwoordigend lichaam.

Begroting 1952

Overladen agenda maakt behandeling verward en stemming geirriteerd

Het gisteren 7 uren durend debat over de Suppletoire Begroting 1951 heeft op ontstellende wijze laten blijken dat de Landsministers het spoor volkomen bijster waren. Op de door de Statenleden in het Eindverslag gestelde vragen, meende de Regeringsraad, ten einde de behandeling te bespoedigen, de beantwoording mondeling te moeten doen — een verklaring welke de Regeringsraad schriftelijk indiende en die klaarblijkelijk ook geldt voor de in één moeite door te behandelen begroting 1952.

Deze mondelinge beantwoording liet echter al te veel te wensen over.

De verwarring was somtijds zo groot, dat een minister staande de vergadering posten afvoerde en naar het reservefonds overbracht, hoewel hij zelf niet bleek te weten of de gelden, welke correspondeerden met die post, reeds gebruikt waren of niet.

Met name het financieel beleid van deze regering werd duchtig aan de kaak gesteld en inderdaad getuigde het door de Landsminister van Financiën verdedigd beleid nu niet bepaald van ter zake bekwaamheid en men vraagt zich af of de heren Landsministers — op enkele lofwaardige uitzonderingen na — wel voldoende beseffen wat hun taak is. Al te zeer krijgen wij de indruk dat men zich ten kantore van de Regeringsraad bezorgd maakt over vele dingen maar het „enig noodzakelijke" over het hoofd ziet. Nu hebben wij immers de onverkwikkelijke situatie beleefd, dat de Regering afziet van een behoorlijke uitwisseling van gedachten over een begroting, die ettelijke millioenen harde Antilliaanse guldens groot is door „mondeling" te repliceren, door „mondeling" te repliceren. Dit is echter vrijwel onmogelijk.

Geen wonder, dat tal van statenleden na afloop van de vergadering hun ontevredenheid over deze gang van zaken uitspraken en als hun mening te kennen gaven, dat dit aan de oppositie slechts materiaal levert om de Regering terecht te kunnen verwijten, dat zij terwille van een Ronde Tafel Conferentie het beleid van de lopende zaken zo treurig verwaarloost.

Zoals wij gisteren reeds meldden, waren alle Statenleden aanwezig met uitzondering van de heren Isa en Yrausquin. Aan de Regeringszijde bevond zich de voltallige Landsregering en tal van Hoofdambtenaren.

De heer **Gerharts** wilde boven geschetste onzalige gang van zaken voorkomen en stelde een motie van orde voor om de begroting 1952 aan te houden. Met 14—5 werd deze motie verworpen en konden de debatten m.b.t. de suppletoire begroting een aanvang nemen. Vier leden van de D.P. groep plus Gerharts stemden voor.

Als eerste nam de heer Gerharts het woord, die gevolgelijk algemene beschouwingen gaf op de Begroting 1952.

Gerharts

Bezuiniging eist meer dan beloften alleen

Alvorens de begroting van dit jaar te bespreken zou ik gaarne enige opmerkingen willen maken over de resultaten die het verkrijgen van de autonomie voor onze eilanden met zich heeft meegebracht. Men heeft mij bij verscheidene gelegenheden verweten, dat ik te pessimistisch was, dat ik een zwartkijker was en dat het besturen van onze eilanden gerust wel aan de nieuwe organen kon worden overgelaten, zonder dat de vrees behoefde te bestaan voor wantoestanden.

Gedurende de verkiezingscampagnes van de laatste tijd werd de bevolking echter opgezweept en groep tegen groep opgezet. Nu alles voorbij is doet men niets om tot de zo noodzakelijke eendracht te komen.

Wel wordt er veel gepraat: de Statennotulen van '46 — '47 beslaan 478 pagina's, die van '50 — '51, 882. Maar gedaan wordt er niets.

De partijen gunnen elkaar het licht in de ogen niet. Op Bonaire is er een vrede tot samenwerking tussen de partijen ontstaan, maar hier?

Smeulende veten

Wat zien wij nu hier gebeuren? Het tegenovergestelde! De Democraten (die van Curaçao en Aruba) worden door andere partijen uitgesloten van deelname aan de Regering. Terwijl zij toch een zeer belangrijke groep van de bevolking vormen, wordt hen het recht ontzegd mede de verantwoordelijkheid te dragen. Men zal mij voor de voeten willen werpen, dat het zo niet is en dat het juist de Democraten zijn, die zich terugtrokken en de verantwoordelijkheid op anderen schoven. Het zou mij te ver voeren deze zaak geheel uit de doeken te doen en mij van het onderwerp te ver afvoeren. Want de oorzaak van het niet deelnemen aan de Regering doet thans niet ter zake.

Het feit bestaat en dat het funest voor de goede gang van zaken is, is gebleken.

In een van de vorige vergaderingen heb ik een beroep gedaan op de Democratische groep en ik vroeg op te houden met hun tactiek, doch ik vlei mij niet met de hoop, dat mijn beroep op hen een gunstig gevolg zal hebben. En dat, terwijl ik de overtuiging heb, dat zij eigenlijk contre coeur deze tactiek volgen.

Ik wil thans een beroep op de Regeringsraad en de Leden van de Staten doen.

En ik vraag U:

Zijt gij bereid te vergeten, wat er in de laatste jaren is gebeurd en wilt Gij medewerken, tot een goed en eerlijk Bestuur van onze eilanden te komen? Zijt Gij bereid te veronachtzamen wat deze eilanden aan U verschuldigd zijn en in gedachten houden wat Gij aan deze eilanden en de bevolking daarvan schuldig zijt?

Zijt Gij bereid Uw rechten op de achtergrond te plaatsen en Uw plicht in het midden?

Tracht een compromis te vinden, waardoor het mogelijk zal zijn dat de Democratische groep aan de Regering kan deelnemen. Dit zal niet anders kunnen zijn dan een verbetering, niet zozeer omdat de groep van personen waaruit alsdan kan worden geput, wordt vergroot, doch omdat slechts door samenwerking, door alle krachten te mobiliseren een halt kan worden toegeroepen aan de morele en materiële achteruitgang waaraan de Nederlandse Antillen ten gronde dreigen te gaan. En vooral omdat dan de zo nodige rust zal wederkeren, waardoor gestadig goed werk zal worden bevorderd.

Degenen die weigeren mede te helpen een gezonde eendracht, een gezonde samenwerking in onze gemeenschap tot stand te brengen, begaan een misdaad tegen de gemeenschap.

Verkwisting en bezuiniging

Mijnheer de Voorzitter, ik wil thans enige woorden wijden aan het chapitre dat reeds verscheidene jaren een van mijn stokpaardjes is, nl. verkwisting en bezuiniging.

Vele malen is er in deze zaal gesproken over bezuinigingen die noodzakelijk zijn. Vele malen is er in deze zaal geklaagd over de wijze waarop vele ambtenaren hun taak opvatten. En dat is erger geworden.

Ik maak mij sterk, dat een schatting van 10% van de gemiddelde arbeidstijd die verloren gaat, aan de lage kant is! En dat betekent voor onze gemeenschap een slordige twee millioen gulden per jaar.

Het is een vreemde tijd waarin wij leven, Mijnheer de Voorzitter. Ook de leden van de Staten helpen mede om vooral de „arbeid" te kleineren en te laten verdwijnen.

Men mág geen arbeider meer zijn! Merken de Staten immers niet op in het voorlopig verslag tot wijziging van de arbeidsgeschillenlandsverordening: „Vele leden zouden het op prijs stellen, als overal het woord „Arbeider" vervangen zou worden door „werknemer". Hebben de Staten ook al last van het White collar complex? Mag men geen arzeider meer zijn? **Wil** men dat niet meer zijn? Is arbeid een schande geworden? Zal het „Arbeid Adelt" vervangen worden „Werknemen Adelt". Heeft men voortaan niet meer handarbeider meer zijn? **Wil** men doch hoofdwerknemers en handwerknemers? En wordt de Partij van de Arbeid nu voortaan „De Partij van het Werknemen?" En hoe zal het in het Papiaments gaan: wordt een „Trahadó" nu voortaan „Un tumadó di trabao"?

In de vergadering van de Staten van 4 Augustus 1949 diende ik een motie in, die met slechts 1 stem tegen werd aangenomen en waarbij het Bestuur in overweging werd gegeven „aan de Hoofden van Dienst te berichten, dat zij, vooruitlopende op de komst van de bedrijfseconoom (bezuinigingsinspectie) voor 1 November 1949 plannen tot bezuiniging ingaande 1 Januari 1950, op de personeelskosten en andere kosten moeten indienen, van welke plannen de Staten alsdan gaarne een afschrift zullen ontvangen".

Het toenmalige C.A.B. beloofde gouden bergen, maar lapte alles wat meer dan belofte was aan zijn laars.

De enige manier om de Regering te dwingen tot bezuiniging over te gaan zou zijn amendementen in te dienen tot bedragen van 10% van de personeelskosten. Ik heb dat niet gedaan, omdat ik na telling van de neuzen in deze zaal, tot de overtuiging ben gekomen, dat geen amendement van deze strekking zou worden aangenomen.

U gelieve mij toe te staan, mijnheer de voorzitter, enige cijfers te geven, waaruit U zult kunnen zien, dat er van bezuiniging geen sprake is geweest, doch wel van het tegendeel.

In 1939 waren er 1230 ambtenaren, in 1945 2138, in 1949 2954 en na de bezuiniging waarover de voorzitter van het C.A.B. in 1949 sprak zijn er thans in 1952 3491 ambtenaren. De toename van het aantal ambtenaren spreekt nog duidelijker, wanneer ik U vertel op hoeveel inwoners van deze eilanden er 1 ambtenaar in de diverse jaren was. In 1939 was er 1 ambtenaar op de 81 inwoners. In 1945 was er 1 op de 60, in 1949 was er 1 op de 52 en thans in 1952 hebben wij het grote geluk er 1 op 48 inwoners te hebben. In deze twaalf jaren is de bevolking gegroeid tot 170% van het totaal van 1939, het aantal ambtenaren steeg in diezelfde tijd tot 288%.

Wanneer men de personeelskosten bekijkt, dan zien wij dat die in 1939 ƒ 4.396.737 bedroegen, dit werd in 1945 ƒ 9.782.849, in 1949 ƒ 19.819.667 en in 1952 zullen deze kosten bedragen ƒ 25.040.926.— In 1939 droeg iedere inwoner van onze eilanden ƒ 45.— in deze kosten bij, in 1945 betaalde hij ƒ 76.— in 1949 reeds ƒ 128.— en thans in 1952 zal hij het genoegen smaken ƒ 150.— per inwoner aan personeelskosten in de staatspot te zijn verdwijnen!! De personeelskosten per inwoner bedragen thans 333% van die kosten in het jaar 1939. Het lijkt er dan ook veel op, mijnheer de voorzitter, dat wij een stichting zijn tot steun aan hulpbehoevende ambtenaren.

De begroting leert ons nog meer. Wanneer wij het aantal administratieve ambtenaren bekijken, dan zien wij, dat er in 1939 ruim 39 lagere ambtenaren waren voor elke ambtenaar boven de rang van commies. In 1952 zijn er slechts 25 ambtenaren onder elke hoofdcommies of hoger. Dit aantal was in 1949 nog 31, hetgeen betekent, dat er sinds 1949 nog 32 ambtenaren bevorderd werden in de rang boven adjunct-commies hetgeen in strijd is met de toezegging van het Bestuur dat geen bevorderingen zouden plaats vinden alvorens de bezuinigings-inspecteur zijn rapport zou hebben ingediend.

Ik zou gaarne van de Regering vernemen welke plannen er bestaan om de andere departementen onder de loupe te nemen. Het resultaat dat door de deskundigen van de PTT bij de Radio- en Telefoondienst werd behaald, in samenwerking met de nieuwe directeur, ziet men in duizenden guldens reeds uitgedrukt in deze begroting. Dat smaakt naar meer, mijnheer de Voorzitter!

Vervolgens wijdt Spr. aandacht aan de oude kwestie van pensioengerechtigde ambtenaren en gehuwde ambtenaressen, alsmede aan het „oude zeer" van hoog bezoldigde ambtenaren, die in Gouvernementswoningen een lage huur verwonen. Hij criticeerd het voorstel van de Regering om deze zaak naar de Huurcommissie te verwijzen, die immers reeds geweigerd heeft deze ambtenaren de huur op te zeggen en stelt voor de huurcommissie naar huis te sturen.

Hij verweet de vorige Gezaghebber opmerkingen van de Bonairiaanse Eilandsraad op de begroting 1952, waardoor verschillende bezuinigingen op uitgaven voor Bonaire welke voorgesteld op zijn bureau te hebben laten liggen tot het te laat was, en constateerde dat Bonaire per inwoner ƒ 40.— minder uit de staatskas ontvangt, dan de gemiddelde inwoner van de Antillen en ƒ 170.— minder dan een inwoner van St. Maarten.

Spr. voegde hier aan toe: „Het opleggen van dwingende regelingen, die hoge kosten met zich medebrengen en die door het eiland vrijwillig nimmer zouden worden getroffen omdat ze niet te betalen zouden zijn, zijn uit den boze".

De cijfers van de begroting heb ik ook nog op een andere wijze uit elkaar geworpen.

Daarbij bleek spr. dat Gewone dienst, voor de kleine eilanden op dezelfde leest als voor de grote geschoeid, veel te zwaar van opzet zijn, zodat veel te weinig voor de Kapitaaldienst van die eilanden kan worden uitgetrokken. Verhoudingsgewijs luiden de getallen n.l. als volgt:

Te Curaçao wordt voor 1952 ƒ 71.— per inwoner en voor Aruba ƒ 85.— per inwoner uitgetrokken voor kapitaaluitgaven. Voor Bonaire echter maar ƒ 53.— voor St. Maarten ƒ 7.— en voor St. Eustatius máar ƒ 31.— per inwoner.

Het komt mij voor Mijnheer de Voorzitter, dat dit niet juist is.

Het zijn juist onze eilanden die tot ontwikkeling moeten worden gebracht en daarvoor is kapitaal nodig. Er bestaat niet zeer behoefte aan een ambtenaren apparaat, dat veel te duur is voor deze kleine eilanden en dat bovendien niet veel nut werpt voor de bevolking, wel aan nieuwe werken die op lange duur meer inkomsten zullen kunnen brengen.

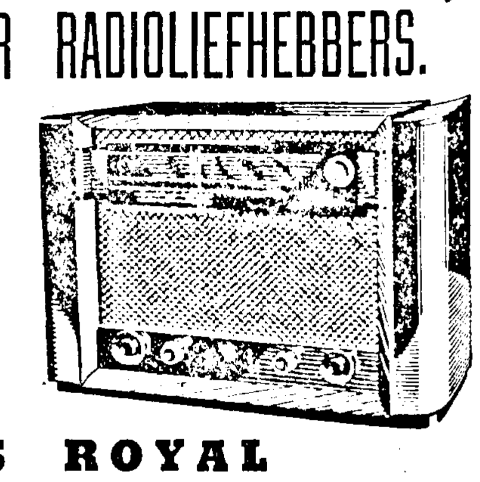
Wilt Gij Bonaire werkelijk helpen vooruit te gaan op de weg die naar financiele zelfstandigheid leidt, helpt Gij mij dan door de ingediende amendementen over te nemen en aan te nemen. Het is het plan van de Eilandsraad een plan te ontwerpen, en wij misschien een twee, drie of meer jarenplan zullen noemen en waarvoor wij een schatting zullen maken. Ik hoop, dat Bonaire nog dit jaar in staat zal zijn plannen bij de Regering in te dienen.

Mijnheer de Voorzitter. In de vergadering van de Staten van 23 Juli 1951 heb ik o.a. met betrekking tot de Lands Radio en Telefoondienst er op gewezen dat er een tegenspraak bestond tussen de mededeling van de Regering op blad 7 en 8 van de memorie van antwoord naar aanleiding van het Eindverslag, die luidde „dat er van malversaties in het geheel geen sprake was welke mededeling prompt werd gevolgd door de woorden „hierbij bleek per 31 December 1949 voor het magazijn radio een verschil van ƒ 51.200.—". Door de wanordelijke magazijnadministratie in vroegere jaren is de oorzaak van dit verschil niet vast te stellen".

Het wordt door mij zeer betreurd, dat wij hier in de Nederlandse Antillen niet het zelfde systeem hebben als in de Amerikaanse Senaat, nl. dat van commissies van onderzoek, met dezelfde macht als men daar aan die commissies geeft.

Ik geef U de verzekering Mijnheer de Voorzitter, dat indien wij vandaag aan de dag dergelijke commissies zouden kunnen vormen, er heel wat heilige huisjes aan stukken en brokken zouden gaan.

Gaarne zou ik van de Regering de toezegging ontvangen, dat de rapporten van de Accountantsdienst, die na het 1e halfjaar 1951 zijn verschenen over Lands Radio en Telefoondienst aan de Staten zullen worden overgelegd. Na lezing van die rapporten zal ik op deze onpretige zaak nog terugkomen, want ik zal alles doen wat ik kan om de zg. verschillen te verklaren en hier in de zaal bekend te maken.

1096

Tom Poes en de Chinese waaier

Hij slaagde er in om de sleutelbos in handen te krijgen, zonder dat cipier wakker werd en toen dat gelukt was, sloop hij terug de gang Maar die nú denkt, dat hij naar de cel van zijn vrienden terugging, vergist zich toch. Hij liep regelrecht naar het hok, waarin Super en [...]per waren opgesloten! Ja, dat deed hij.

— Nee maar! Kijk eens! riep Super. Daar heb je onze vriend Tom Poes. Kom binnen, vriendje, kom binnen, dan kan ik je in snippertjes scheuren! Je denkt, dat je slim bent, hè? Maar je vergist je! Wij hebben de waaier nog en we zullen ons....

— Stil! zei Tom Poes. Schreeuw toch niet zo! Ik kan jullie vrijlaten! Maar wees stil, anders worden we gesnapt! En Tom Poes stak de sleutel in het slot.

Nu ik toch spreek over de Lands Radio en Telefoondienst wil ik de aandacht vragen voor een zeer vreemd geval.

Bij beschikking no. 2478 van de Heer Procureur Generaal werd met ingang van 23 Juli het rijbewijs ingetrokken van de wnd directeur van Lands Radio- en Telefoondienst.

Waarom dit geschiedde raakt ons niet. Doch wel is het onze zaak, wanneer ik U vertel, dat de chauffeur die thans de auto van deze ambtenaar bestuurt de gemeenschap ongeveer ƒ 300.— per maand kost. Wel wordt het onze zaak, wanneer wij weten, dat deze chauffeur tot diep in de nacht voor particuliere bezoeken dienst moet doen en dat de kosten die daardoor ontstaan, ten laste van de gemeenschap komen.

Het zal U duidelijk zijn, mijnheer de Voorzitter, dat ik een amendement heb ingediend ad ƒ 3600.— teneinde de betrekkelijke post te verlagen, daar ik van mening ben dat die kosten ten laste van bedoelde ambtenaar dienen te komen.

Spr. is de Curom dankbaar voor dringende boodschappen die deze naar Bonaire doorgeeft en waarschuwt tegen geruchtenverspreiders die zeggen, dat hierdoor onrust op het eiland zou ontstaan. Hij ziet hierin een manoeuvreren, om een derde telegrafist naar Bonaire te kunnen sturen en het telegraafkantoor dag en nacht open te houden. Dit is totaal onnodig.

Ik heb vroeger meermalen betoogd, dat de ambtenaren er tegenwoordig niet zijn voor het publiek, doch het publiek voor de ambtenaren en dat wij eigenlijk met een diepe buiging „Sire” behoren te zeggen. De Regering heeft eveneens voor Bonaire een gewijzigde dienstregeling ingesteld voor het personeel van het postkantoor, doch aan het publiek daarvan geen mededeling gedaan.

Zo kon het dan ook Zondag een week geleden gebeuren dat de stukken van de Staten, die mij toehoren op Zondag bereikten, Zaterdag met de luchtpost van Aruba waren meegekomen, en eerst op Maandagmorgen werden bezorgd. Waar deze stukken betrekking hadden op verscheidene ontwerpen, die in een vergadering van de commissie van de Staten op Maandag en op Dinsdag moesten worden behandeld, was het niet mogelijk voor mij hieromtrent mijn gedachten kenbaar te maken, daar de eerstvolgende postsluiting plaats vond op Dinsdagmiddag. Ik [...] oproep voor de vergadering [...] Maandag avond bereikte mij [...] het vertrek van de vliegmachine op Maandagmorgen.

Waarom men voor Bonaire een nieuwe werkregeling heeft ingevoerd en nog wel zonder Bonaire om advies te vragen, is ons absoluut een raadsel. Is men bang dat de postbeambten bij ons te hard arbeiden, pardon, dat mag ik niet zeggen. bij ons te hard werk nemen?

Uit de getroffen maatregel blijkt wederom, dat de Ambtenaar regeert zonder rekening te houden met de wensen en noden van het — betalende — publiek. De nieuwe regeling is daarom zo nadelig voor Bonaire, omdat een brief die op Vrijdagmiddag om na half drie te Curaçao wordt gepost, op Zaterdag naar Bonaire komt, op Maandagmorgen wordt bezorgd, waarna het antwoord eerst met de machine van Dinsdagmiddag mee kan om op Woensdag in de loop van de dag te Curaçao te worden bezorgd. Dat is nog erger dan de toestand van 25 jaar geleden, toen wij alleen op zeilschepen waren aangewezen! Bonaire wordt op deze wijze verder van Curaçao verwijderd, dan Curaçao van Amsterdam.

Ik moet er dan ook ernstig op aandringen de getroffen maatregel ten spoedigste ongedaan te maken en dus de post van Zaterdagmiddag of die zelfde namiddag of Zondagmorgen uit te doen delen. Is men werkelijk bevreesd, dat de postbeambten aan te veel werknemen zullen overlijden, dan is een andere oplossing het installeren van postbussen en de post daarin op Zaterdagnamiddag te doen.

Spr. vraagt ten spoedigste reorganisatie van wat hij noemt, het domein-wanbeheer en hekelt het slechte onderhoud dat door D.O.W. aan Gouvernementsboten, speciaal de „Beatrix” werd besteed.

Dit jaagt de belastingbetaler uiteindelijk op grote kosten.

Spr. schat dat deze in de buurt van een half millioen per jaar liggen en vindt dit een nuttig punt ter aanbeveling aan de bedrijfseconoom.

Spr. heeft meer klachten over D.O.W.: het nieuwe vliegveld van Bonaire heeft binnenkort reparaties nodig die op een paar ton geschat worden, omdat de onderlaag niet deugt.

Met de Pier-kwestie ging anderhalve ton verloren met de wegen ƒ 50.000—. Alles door slordigheid en eigenwijsheid. Wat zou Bonaire met dit half milloen niet kunnen doen?

In de vergadering van 13 November 1950 heb ik gesproken over de overname van de surplusgoederen van de Amerikanen en wel speciaal over het bedrag van ƒ 519.453.— dat door het Bestuur van de Nederlandse Antillen onnodig werd betaald en — erger nog — werd betaald zonder, dat het wetgevend lichaam, de Staten, daartoe machtiging hadden gegeven. Ik heb toen een uitvoerige berekening opgesteld en aan het toenmalige Bestuur overhandigd.

Het Bestuur zegde een onderzoek toe.

Deze toezegging werd gevolgd door een brief van het lid van de Regering voor Financien ad interim dd. 23 Februari 1951 waarin in de laatste alinea werd gezegd:

„Naar aanleiding hiervan heb ik de eer Uwe Staten mede te delen, dat, na een zodanig verzoek dezerzijds, de Algemene Rekenkamer in Nederland, de Heer A. Hansen, accountant dier kamer, opdracht heeft gegeven tot het instellen van een onderzoek als hiervoor bedoeld”.

Wij zijn nu een jaar verder, mijnheer de Voorzitter, doch van een resultaat van dit onderzoek heb ik nog niets gehoord. Ik wil deze zaak hier memoreren en de Regering vragen te zijner tijd het resultaat aan de Staten te willen mededelen.

Spr. herhaalt zijn bezwaren tegen de eis van een paspoort over te leggen wanneer iemand van het ene eiland naar het andere gaat. Het Bestuur heeft wel gezegd, dat dit niet voor in de Antillen geborenen geldt; maar in feite is dit wel het geval.

Wanneer men als inboorling van deze eilanden van Aruba naar Bonaire reist krijgt men te Aruba op zijn koffer een mooi papiertje geplakt, waarop staat „gevisiteerd”.

Of de inhoud gevisiteerd wordt wil ik daarlaten, doch ik zou in overweging willen geven deze gekheid na te laten daar het tijd en geld verkoeien is, zonder enig nut.

Het frappeert mij, dat er steeds weer gesproken wordt van een snelle en goede verbinding tussen de Bovenwindse en Benedenwindse Eilanden, doch dat er van Regeringszijde nog steeds niet een grondige oplossing voor het vraagstuk wordt voorgesteld. Ik heb een paar maanden geleden, toen ik in Nederland was, een tekening met een voorlopige offerte voor een motorschip door een bekende Nederlandse scheepsbouwer laten maken en ik heb deze stukken aan de Regeringsraad toegezonden. Ik zou gaarne van de Regering willen vernemen of de Regering deze tekening en offerte heeft bestudeerd en hoe de Regering staat tegenover een geregelde betrouwbare bootverbinding.

Ik moge de Regering thans dank zeggen voor het opbrengen van een bedrag voor een toeslag op pensioenen van oorlogsslachtoffers. Hiermede is eindelijk na vele jaren vragen en praten een onbillijkheid hersteld. De Regering heeft hiermede een goed werk verricht.

Spr. besloot zijn rede met een opwekking tot de Voorzitter om, wanneer hij binnenkort op vacantie gaat, tijdelijk ontslag te nemen en de gemeenschap niet op hoge kosten te jagen.

Vervolgens hield het lid v.d. Hoeven beschouwingen n.a.v. de Suppl. Begroting van 1951.

v. d. Hoeven

Agenda zal leiden tot ernstige fouten

Bij de behandeling van de 1e Aanvullende begroting voor het jaar 1951 begint spreker met zijn verontwaardiging uit te spreken over de agenda.

Hierop staan 2 begrotingen en 3 belastingontwerpen. Wij moeten die behandelen in één enkele, doorlopende vergadering en het zal een ieder duidelijk zijn, dat daardoor van een behoorlijke behandeling geen sprake kan zijn. De hoofdbegroting 1951 was reeds een aanfluiting, wat de degelijkheid van behandeling betreft: in een enorm tempo hebben wij in twee en een halve dag die begroting erdoor gejaagd. Thans staat ons niet méér tijd ter beschikking, terwijl wij twee maal zoveel te doen hebben.

Spr. stelt de Voorzitter verantwoordelijk voor de gevolgen hiervan. Bij de haastige voorbereiding van deze vergadering zijn reeds ernstige fouten gemaakt, zoals ik straks zal aantonen. Tenslotte stelt U de pers voor een onmogelijke taak: wat zich in de komende dagen hier gaat afspelen, wordt een vertoning, die nauwelijks te verslaan is. Ik meen, dat de kiezers het recht hebben, om goed voorgelicht te worden over wat wij, gekozenen, hier uitvoeren; met deze overbelaste agenda komt hier niets van terecht.

1e Aanvullende Begroting 1951.

Er is in deze Staten reeds jarenlang over geklaagd, dat er van ons budgetrecht niets terecht komt. Jarenlang is in deze zaal een kleinzielige comedie opgevoerd, waarbij de leden zich bezorgd maakten om een dienstauto of zo, maar waarbij het Bestuur gemiddeld per jaar de begroting met meer dan één millioen gulden overschreed.

Inmiddels is het feit, dat het budgetrecht van de Staten niet goed kan functionneren en dat de begroting regelmatig overschreden wordt officieel toegegeven in het verslag van de Algemene Rekenkamer over het dienstjaar 1950. Dit verslag is uitgebracht op 2 Juli 1951, door de minister aan de Tweede Kamer aangeboden op 30 Aug. 1951. Thans hebben de Staten het echter nog niet in hun bezit, dat is dus ruim een half jaar ná het verschijnen. Ik zou dan ook aan de landsminister van financiën de vraag willen stellen, waarom wij het nog niet hebben gekregen, want de Rekenkamer is het natuurlijke controle-orgaan van de volksvertegenwoordiging en wij hebben dus recht op dit verslag. Als de landsminister niet een zeer deugdelijke verklaring heeft voor het uitblijven, moet ik dat uitblijven hem ernstig kwalijk nemen.

Al steun ik deze Regering, dan ben ik echter niet van zins mij van critiek te onthouden.

Deze aanvullende begroting is te laat ingediend. Dit te late indienen heeft merkwaardige consequenties. Want accepteert men het feit, dat men in 1952 gaat „ramen” voor 1951, dan is het m.i. volkomen logisch, dat men zoveel mogelijk de raming in overeenstemming met de werkelijkheid brengt. Maar de Regering doet dit alleen wat betreft de uitgaven en niet ten aanzien van de middelen! Wat is dus het gevolg? Op 7 Februari — en ik verzoek U goed op de datum te letten — dient men een 2e nota van wijziging in, waarin enige uitgaven gecorrigeerd worden en in de M. v. Antwoord voegt men dan een staat bij, waaruit blijkt, dat de middelen hetzelfde geraamd blijven. Maar reeds op 11 Januari van dit jaar, dus bijna een maand tevoren, stond in de Curaçaose Courant een staat, waaruit blijkt, dat de middelen ruim 1.2 millioen gulden méér hebben opgebracht. Dat wil dus zeggen, dat de landsminister van financiën ons op 7 Februari voorrekent. dat er een batig slot is van ruim ƒ 38.000, terwijl iedereen reeds weet, dat dit batig slot in de buurt van de 1.3 millioen ligt. Ik noem dat een belediging van de intelligentie van de Statenleden. Op het ogenblik, dat ik deze algemene beschouwingen opstelde, wist ik nog niet wat de landsminister van plan is. Ongetwijfeld zal, staande de behandeling, wel medegedeeld worden, wat de Regering van plan is, maar ik verklaar, dat ik geen genoegen kan nemen met deze handelwijze.

Duurtetoeslag.

Daar komt nog wat anders bij. De Regering heeft aan de Staten op 24 December 1951 bericht, „dat 's Lands middelen niet toelaten de ambtenaren voor het jaar 1951 een uitkering te verlenen, welke het karakter zou dragen van een zg. 13e maand”. Maar 17 dagen later bleek reeds, dat er 1.2 millioen méér ontvangen was, dan geraamd...... De middelen waren er dus wèl. Dat de landsminister van Financiën het niet wist, vind ik uiterst merkwaardig. Ik meen dan ook, dat dit overschot grotendeels aan de ambtenaren toekomt: niet, als duurtetoeslag, maar in een versterking van het pensioenfonds, dat nog steeds met een behoorlijk tekort werkt.

Ik zou de Regering willen vragen, waarom de eerste wetenschappelijke balans wèl aan de Staten is overgelegd, maar die van 1949 nog niet?

Ik heb dus, besloot spr., amendementen ingediend in dier voege, dat de middelen alle gebracht worden op de werkelijke ontvangsten en dat er een extra uitkering aan het pensioenfonds plaats vindt van 1.2 millioen gulden.

Mr v.d. Meer citeerde uit een rede van het voormalige Statenlid Plantz, waarin deze het Bestuur verweet geen rekening te houden met het budgetrecht der Staten. Ditzelfde was, naar spr's mening, ook van toepassing op het beleid van de heer Plantz. Spr. vroeg of de Statenvergaderingen voortaan niet des avonds kunnen worden gehouden i.p.v. in de tijd, waarop ambtenaren hun ambtelijke arbeid behoren te verrichten; hij wilde weten welke betekenis er gehecht moest worden aan „nieuwe toelating van vreemdelingen” of de depositio gelden verhoogd zouden worden indien men op vacantie was geweest en hoe het met die ƒ 5.— zat, die men als logies bij opsluiting moest betalen.

De heer Amelink was de volgende spreker.

Amelink

Volgens eigen woorden heeft Regering vertrouwen verloren

Spr. begint met een uitspraak van de heer Debrot (Mr I. C.), gedaan in November 1950, waarin hij het Bestuur traagheid en besluiteloosheid verweet.

Sinds deze uitspraak is gedaan door de heer Debrot. is het Bestuur gewijzigd en is de K.V.P. aan het Bestuur gaan deelnemen. Om het laatste feit zal de heer Debrot deze uitspraak vandaag aan de dag wel niet willen herhalen, in het openbaar. Spr. is er ondanks deelname van K.V.P. aan Bestuur van overtuigd, dat deze uitspraak nog ten volle ook op dit Bestuur van toepassing is.

Het Bestuur heeft slechts durf getoond bij benoemingen, die geschiedden volgens wat uit partijpolitiek oogpunt het beste lijkt.

Spr. ziet echter tekenen, dat de leden der Regeringspartijen niet alles maar willen slikken in het weglopen van enkelen bij de Karner-discussie. Voor mij is dit een gunstig teken, zegt Spr. De R.R. doet wat zij wil en houdt geen rekening met de oppositie, die daarom wel genoodzaakt is krachttoeren te verrichten. Spr. verwijt de R.R. dat zij de oppositie niet neemt gelijk het behoort nl. als **loyale** oppositie en beweert bedreigd te zijn met het afvoeren van zijn salaris als hij zijn critiek op het beleid niet staakte.

Weinig vaste lijn.

Een sprekend bewijs daarvan is wel de wettelijke regeling van de arbeidstijden, die nog steeds op zich laat wachten, terwijl het de Regering was, die de amendementen, waarmee men blijkbaar thans in zijn maag, heeft overgenomen.

Gelijkstelling bij de politie

Deze kwestie loopt al ongeveer twee jaren. Maar tot op heden is het nog **niet** gebeurd. De toenmalige tevens tegenwoordige Voorzitter van de R.R. verklaarde toen zo schoon: Ik geef (de heer Amelink) de verzekering, dat hij bij **de bespreking van de volgende begroting niet op deze onderwerpen terug zal behoeven te komen.**

Naar aanleiding van een verklaring van Dr. d. C. Gomez, dat het Bestuur gedane toezegging moet honoreren, of anders de betrokkenen in kennis stellen, trekt Spr. de conclusie, dat deze zelfde Dr d. C. Gomez zijn belofte niet gehonoreerd heeft, geen mededeling gezonden heeft en dus het vertrouwen verloren.

Welke conclusie trekt de Regering uit het feit, dat zij volgens haar **eigen woorden** het vertrouwen verloren heeft? vraagt spreker. Het Bestuur belooft maar in het wilde weg om van het „gezeur” af te zijn.

Op 17 Maart 1950 legde het Statenlid Dr d. C. Gomez een verklaring af, waardoor het C.A.B.-Kwartsz in elkaar zakte. Er moest een C.A.B. komen, dat op korte termijn alle maatregelen kon treffen voor de op handen zijnde staatkundige reconstructie. Een van die maatregelen was het instellen van een commissie voor staatsrechterlijke hervormingen, wat door het C.A.B. van Cola Debrot direct geschiedde. Wie schetst echter onze verbazing, roept Spr. uit, toen wij in de stukken op één der landverordeningen tot overdracht van diensten naar aanleiding van een vraag, waarom deze commissie in het geheel niet werd geraadpleegd, lazen dat de Regering dat niet nodig vond, omdat dit maar onnodige vertraging zou geven.

Is het C.A.B.-Kwartsz dan niet ten onrechte weggelopen?

Van overdracht der diensten „op korte termijn” is geen sprake, maar Spr. hoopt. dat de Staten zich later in tijdnood niet zullen laten jachten en geen landsverordeningen gaan goedkeuren, bestaande uit twee artikelen, nl. het eerste artikel vermeldende, dat een dienst wordt overgedragen en het tweede artikel, dat de rest wel geregeld zal worden bij Landsbesluiten.

Spr. snijdt vervolgens de oude kwestie van **schoolgeldheffing** aan, en wil heffen naar draagkracht, dus de „armen” school opheffen en de scholen verdelen naar hun functionele bestemming: **eindonderwijs of voorbereiding op verder onderwijs.**

Ofschoon eerst 15 Febr. jl. de schoolgeldaanslagen sinds 1 Sept. '51 ontvangen werden, mogen die toch niet intermijnen betaald worden, zodat de laksheid van het Gouvernement de gezinnen pijnlijk treft.

Spr. vraagt maatregelen op dit punt. De Landsminister van Onderwijs heeft toegezegd, dat verandering van het systeem **overwogen** zou worden. Thans zou ik gaarne willen weten tot welke conclusie deze overwegingen geleid hebben.

Naar aanleiding van de jongste belastingverhogingsontwerpen, herinnert Spr. aan woorden van de heer Plantz als Statenlid dat zulk een verhoging slechts na het betrachten van de grootste zuinigheid gerechtvaardigd was. Nu komt de R.R. met ontwerpen en trekt ze weer even snel in. Hij vraagt, of het geld dus wel nodig is en of de R.R. wel de uiterste zuinigheid betracht.

In dit verband informeert hij naar het misbruik, dat zowel aan een onderwijzer als aan zijn vervanger tegelijkertijd een maand salaris betaald wordt.

Ook het feit, dat de Gouvernementsarbeider op Curaçao nog steeds meer krijgt dan die op Aruba, brengt hij weer onder de aandacht van de R.R.

Tenslotte uit Spr. felle critiek op de door de Regering ontworpen kinderbijslag-regeling, waarvan hij met grafieken de onredelijkheid aantoonde. Grote gezinnen komen er het slechtst van af, en omdat de regering in verband met dit ontwerp het woord

AANBESTEDING.

De Wnd. Administrateur van Financiën zal op Maandag 25 Februari 1952 des namiddags te 2 uur in het kantoor van de Administrateur van Financiën te Willemstad, in het openbaar aanbesteden:

de aanmaak van 855 broeken, 1.278 overhemden en 216 jassen ten behoeve van de Douane-ambtenaren in de Nederlandse Antillen.

Model en voorwaarden liggen vanaf heden ter inzage op het kantoor van de Inspectie der Belastingen, Douane-gebouw de Ruyterkade, kamer 26.

De Wnd. Administrateur van Financiën,

SCHOLTEN.

„principieel" gebezigd had, stelt Spr. enige minder welwillende vragen, die hierop neerkomen, of de Landsminister vertegenwoordiger van de K.V.P. „principieel" voor geboortebeperking is.

De Regering antwoordt...

De beantwoording van de Regering kon weinigen bevredigen. Er werd te veel met vage toespelingen gewerkt.

De heer **Gomez** sprak n.a.v. de door de heer Gerharts gemaakte opmerkingen, dat men met de autonomie wat geduld moest oefenen, bezuinigen was niet goed mogelijk, want decentralisatie kost geld en het is moeilijk om tijdens de splitsing der diensten personele vraagstukken te behandelen.

Spr. had geen bezwaren om een bezuinigingscommissie in te stellen. Indien de Regering toezeggingen doet wil dit niet zeggen dat wat bijv. vandaag toegezeg is dit morgen in vervulling moet gaan."

Landsminister Lampe verzekerde dat het interinsulair verkeer zijn aandacht had. Indien de logies heffing van ƒ 5.— voor verzekerde bewaring per dag onbillijk zou zijn, werd deze bepaling opgeheven.

Landsminister Sprockel beloofde onderzoek inzake vliegveld Bonaire, een ander systeem van schoolgeld heffing naar rato van de grootte der inkomens zou worden bekeken; op de vragen van het lid Amelink m.b.t. de verlofregeling van onderwijzers kon spr. niet antwoorden (geen cijfers), maar binnenkort komt er een andere regeling, welke de Staten ter goedkeuring zal worden aangeboden; kinderbeperking was een moeilijk onderwerp, tegen ongeoorlofde kinderbeperking moest spr. zijn stem verheffen.

Landsminister dr van Romondt wees er op, dat het invoeren van het begrip „werknemers" geen consequenties met zich zou meebrengen; teveel aan ambtenaren kon spr. niet zien, wij leven in een overgangstijd, verklaarde spr. raadselachtig, maar spr. zou actief blijven. Malversaties bij de LRTD hadden niet plaatsgevonden. Er werden enkele rapporten over deze dienst opgemaakt, tussen 1946 en 1950 was de boekhouding van het magazijn treurig geweest; of er in de magazijn voorraden malversaties hadden plaats gevonden, wist spr. niet. De betrokken hoofdambtenaar, die een chauffeur in diensttijd particuliere werkjes liet opknappen, werd gecorrigeerd.

M.b.t. de Bovenwinden waren er plannen in voorbereiding; wat de scheepvaartexploitatie betreft moet nog worden bekeken of men zal overgaan tot gouvernementsexploitatie of niet.

De arbeidstijdenregeling, die eerst met zoveel aplomb door deze landsminister was aangenomen, lag toch wel een beetje zwaar op de maag, want nu verklaarde de landsminister, dat de amendementen vèrstrekkende consequenties hadden, zodat directe invoering niet mogelijk werd. Maar binnenkort was het dan zo ver!

Nadat deze minister nog enkelie opmerkingen had gemaakt m.b.t. de overdracht der diensten schorste de voorzitter om 12.45 uur de vergadering tot 14.15 uur.

De middagzitting bracht weifelende verdediging

In de middag verschenen ook de heren Isa en Yrausquin ook in de zaal, zodat de oppositie twee man groeide.

Landsminister Plantz gaf een weinig overtuigend betoog m.b.t. de problemen, die door de diverse statenleden waren aangesneden. Spr. verweet de overschrijding der begrotingsposten aan de hoofdambtenaren en koos kennelijk de weg van de minste weerstand. Het exposé van de duurtetoeslag-regeling was op onze tribune niet te volgen, ook de inhoud van des landsministers betoog klonk een beetje te nadrukkelijk om juist te zijn.

Hierna kwamen de Staten weer aan het woord, waarbij tal van sprekers verklaarden niet tevreden te zijn met het antwoord.

Dhr **Gerharts** hield vol dat de chauffeur de particuliere auto van de heer Bergman bestuurt en vermoedelijk worden de kilometers gedeclareerd ook.

Dhr P. v.d. Hoeven wilde weten, welke bestemming, die 1½ millioen kreeg, die overgebleven is. Hij had er nog geen bevredigend antwoord op gehad en vroeg waarom de heer Plantz niet was ingegaan op de positie van het pensioenfonds. **Mr v.d. Meer** kwam met een tweede speech van de heer Plantz aandragen, waarin hij toen nog statenlid Plantz kon laten zeggen, dat de hoofdambtenaren financieel niet meer verantwoordelijk zijn, zodat spr. de opmerking van de heer Plantz m.b.t. de overschrijding van begrotingsposten geen geldig excuus vond en teleurgesteld was over de beantwoording van zijn vragen m.b.t. de logies-kwestie en uitzetting.

Dhr Amelink merkte op, dat wanneer de regering een amendement aanneemt dit impliceert dat dit amendement tot wet verheven wordt, dat indien in het onderhavige geval de Landsminister van Romondt vele consequenties voorzag in de arbeidstijden-regeling, de minister dit amendement niet had moeten aannemen. De overdracht Landsverordening van de LWV telde precies zes artikelen, moet dit nu zoveel tijd in beslag nemen?, aldus spr., die zich afvroeg waarmede de RR de tijd doodt. Principiële verschillen had spr. m.b.t. de duurtetoeslag-regeling. Als Landsminister Plantz zegt dat de duurtetoeslag-regeling mede verband houdt met normen van rang en stand, dan is het hard tijd dat deze regeling op de helling komt, aldus de heer Amelink, die als voorbeeld aanhaalde, dat indien een gehuwde telegrambesteller met 6 kinderen evenveel verdiende als een gehuwde commies zonder kinderen en beiden zouden evenveel duurtetoeslag krijgen, dan was eerstgenoemd gezin achteruit gegaan, aldus spr., terwijl de heer Plantz heftig „neen" zat te knikken.

Landsminister Lampe zegde onderzoek naar de ƒ 5.— logies toe, nieuwe toelating gold alleen voor die personen, die na 1945 toegelaten waren; **landsminister Romondt** bleek niet op de hoogte te zijn van de chauffeurs kwestie en zegde onderzoek toe. **Landsminister Plantz** deelde mede, dat de stand van het pensioenfonds ƒ 24 millioen was, spr. had gerekend op een tekort. De hoofdambtenaren zijn financieel niet verantwoordelijk, aldus verbeterde de heer Plantz zichzelf, maar het zou wel goed zijn, indien zij verantwoordelijk gesteld kunnen worden indien zij begrotingsposten overschreden, waarmede de Landsminister de schuld bleef geven aan zijn hoofdambtenaren en kennelijk de Regering van zijn onmacht corrigerend jegens de hoofdambtenaren op te treden blijk gaf.

De duurtetoeslag zou de heer Plantz ook nog aan een bespreking onderwerpen, doch spr. kon zijn gedachten moeilijk formuleren, van de heer Gomez kreeg spr. een vel aantekeningen. Het handschrift was klaarblijkelijk zo onleesbaar, dat de heer Plantz er niet uit kon komen en tenslotte opmerkte dat indien de Staten een andere regeling wenste, zij dit moeten laten weten, waarop de heer **Amelink** verontwaardigd mededeelde, dat de Staten een duidelijke brief hadden geschreven waarin zij vroegen om een duurtetoeslagen-regeling, waarin m.b.t. het kindertal een sterke differentiatie zou plaats vinden.

Spr. wilde weten of met het gegeven voorbeeld van de hoofd commies en de telegram besteller de heer Plantz van mening was, dat de laatste er op achteruit gegaan was of niet en toen hierop bevestigend geantwoord werd, wilde de heer **Amelink** weten of de Landsminister dit billijk vond. Hierop kon de landsminister geen antwoord geven, waarop de heer Amelink weer vroeg tot wie hij zich dan wèl kon wenden om een antwoord hier op te verkrijgen. De heer Plantz kon het debat niet meer aan zodat de heer **Gomez** — niet voor de eerste keer — op de bres sprong en mededeelde dat indien de Staten van oordeel waren, dat de duurtetoeslag-regeling niet in overeenstemming was met het door de Staten gevraagde, de Regering bereid was een andere regeling te treffen, waarbij spr. het aan de Staten overliet aan te geven hoe ver de RR kon gaan.

Suppletoire begroting artikelsgewijs behandeld

Hierna ging men over tot de artikelsgewijze behandeling van de suppletoire begroting.

Van de voornaamste punten noemen wij het langdurig debat tussen de heren Yrausquin en de heer Gomez n.a.v. art 20926, houdende kosten verbonden aan de verbetering van de lonen van werklieden en arbeiders in dienst der Antillen welke op ƒ 275.000.— genoteerd stonden.

De heer Yrausquin vroeg of in dit bedrag ook de ƒ 3.— verhoging verwerkt waren voor de Arubaanse arbeiders. (Bij de laatste verhoging kregen de Curaçaose arbeiders ƒ 5.50 de Arubaanse ƒ 2.50 red.) Het antwoord luidde hierop ja, waarop de heer **Jonckheer** opmerkte, dat die ƒ 3.— er niet in waren verwerkt.

De heer **Amelink** merkte op, dat des ochtends dr van Romondt óók gezeg had, dat die ƒ 3.— in het bedrag waren verdisconteerd. Gaf dit niet op onstellende wijze blijk, dat achter de tafel van de Regeringsraad geen kennis van zaken aanwezig was?

De politiek kwam ook al gauw naast de heer Gomez zitten, toen de heer **Yrausquin** vroeg welk bedrag er mee gemoeid zou zijn indien de Arubaanse arbeiders met terugwerkende kracht, die ƒ 3.— alsnog zouden krijgen, waarop de heer **Gomez** antwoord schuldig bleef aangezien hij eerst bij de begroting 1952 over cijfers kon beschikken.

En geen wonder, want dan gaat deze post èr wel door, vooral indien men in aanmerking neemt dat Henny Eman een veel verstrekkender amendement hierop heeft ingediend.

De heer **Yrausquin** rekende uit dat iedere arbeider ƒ 78.— meer moest krijgen (26 weken a ƒ 3.—, daar het hier ongeveer 100 arbeiders betrof, stelde spr. voor de post met ƒ 10.000.— te verhogen.

De heer **Gomez** nam het amendement niet over, waarop de heer **Isa** wees op het bedrijven van politiek door de RR. Het kon er bij spr. niet goed in, dat wat de voorzitter van de RR nú niet kon verklaren over enkele uren, wanneer de begroting 1952 zou worden behandeld waarbij het amendement van coalitie genoot Eman aan bod zou komen, ineens **wèl** bekend zou zijn.

Na ampele discussies werd het voorstel in stemming gebracht en verworpen met de leden van de DP-PPA en Vlaun en Amelink vóór. Een amendement van de heer Jonckheer om ƒ 200.000 op te brengen om de duurte toeslag verhoging voor ambtenaren in te doen gaan ook over de maanden September en October sneuvelde met slechts de leden van de DP-PPA en Amelink vóór.

Verrassing I

Toen de heer **v.d. Hoeven** wilde weten wat er ging gebeuren met die onverwachte meevaller van 1.2 millioen, was spr. pijnlijk verbaasd te horen, dat een groot gedeelte van dit bedrag van node was op de begroting 1952-aanvullend; de heer **Plantz** verklaarde dit nader door te zeggen dat in dit overschot posten waren, die anders in 1952 ontvangen zouden worden, doch die nu in 1951 binnenkwamen en derhalve voor 1952 gelden.

Verrassing II

Voorts deelde de heer Plantz nog mede, dat er een groot bedrag — wij meenden een bedrag van ƒ 600.000.— te horen noemen — nog betaald moest worden voor achterstallige stroomrekeningen.

De heer v.d. Hoeven hekelde het financieel beleid ook van de vorige NVP ministers als het sparen van de kool en geit. Spr. wilde ƒ 500.000.— in het pensioenfonds storten, hetgeen door de RR overgenomen werd.

Verrassing III

Een nieuwe verrassing deed zich voor toen bleek, dat een bedrag van 12.000 gulden aan het Bestuurscollege Aruba, gegeven voor een bepaald werk, was aangewend voor andere doeleinden in casu boringen onder de kademuren. De landminister Plantz zou het Bestuurscollege — hier is mr L. Kwartsz voor aansprakelijk — wijzen op deze onjuiste handeling. Het bedrag dat de heer Plantz op de begroting wilde plaatsen werd afgevoerd, de zaak zou worden uitgezocht.

Verrassing VI

Een komische verrassing in de verdediging van het financieel beleid deed zich voor toen de heer **Voges** voor onderhoud wegen enz voor St. Maarten ƒ 5.000 afvoerde en dit bedrag in het reservefonds wenste te storten met dezelfde bestemming. De Landminister van Openbare Werken nam het zonder meer over, terwijl hem eerst **later** bleek dat door de gezaghebber van St. Maarten dit bedrag op de Begroting was geplaatst. De heer **v.d. Hoeven** merkte sarcastisch op, dat indien hij straks zou verklaren dat op een bepaalde post ƒ 100.000 niet was uitgegeven, de betrokken landsminister ook zo grif dit bedrag naar het reserve fonds zou verwijzen zonder eerst de zaken aan een onderzoek te onderwerpen.

Nadat enkele posten nog aan een critische beschouwing waren onderworpen werd op verzoek van **mr v.d. Meer** het gehele begrotingsontwerp in stemming gebracht.

Met de leden van de DP en PPA tegen werd de suppl. begroting 1951 goedgekeurd en werd de zitting om kwart voor zeven geschorst tot heden 9 uur voor de behandeling van een groot aantal belastingstukken.

Drie Amerikaanse schepen braken onder Amerikaanse kust

New York. — De 10.000 ton metende Amerikaanse tankboot „F[illegible]t Mercer" is ongeveer 30 mijl ten Oosten van Chatham (Mass.) zink[illegible]de met een scheurende romp in storm en hoge zee.

Een deel van de bemanning is in de reddingsboten gegaan. Men poogt hen op te sporen en de overigen van boord te halen met kotters van de kustwacht.

De bemanning bestaat vermoedelijk uit 40 personen.

Een ander Amerikaanse tankschip van ruim 10.000 ton, de „Pendleton", is na het vertrek uit Wilmington (Delawara) in tweeën gebroken.

33 leden van de bemanning zijn door een kotter van de kustwacht van het achterschip gehaald. Een hunner is overboord gevallen en wordt vermist. Op het voorste deel schijnen acht personen te zijn.

Het Amerikaanse vrachtschip „Helen Stevenson" (ruim 7.000 ton) bevindt zich op 230 mijl ten Oosten van Bermuda in nood met een gescheurd dek. Hulp is onderweg.

Het ruim 2.000 ton metende vrachtschip „Mim" heeft ongeveer 2.000 km ten Zuidoosten van Nantucket (Mass.) averij gekregen. Ook hier is hulp onderweg.

Van de Veteranen Competitie

Keeper met bal en al het doel in

Zij, die Zaterdagmiddag de wedstrijd Politie tegen Mercurius op het A.P.M.-terrein hebben gevolgd, zullen genoten hebben van een aantrekkelijke wedstrijd, waarbij behoorlijk voetbalspel werd gespeeld. Twee goed tegen elkaar opgewassen ploegen bonden hier de strijd aan en zowel voor als na de rust was het aantrekkelijk, fors en soms hard spel, zonder dat de sportiviteit uit het oog werd verloren. Ofschoon even voor het einde een klein incident dreigde, werd er spoedig overheen gestapt en speelde men met hetzelfde elan verder.

Onmiddellijk na het beginsignaal ontwikkelt zich een vlotte en frisse strijd. Het spel golft snel heen en weer. De eerste gevaarlijke aanval komt van Mercurius als de rechtervleugel goed doorbreekt en King de bal precies voor de voeten van zijn rechtsbinnen Lacle speelt. De Politiekeeper, het gevaar ziende, springt uit zijn doel en op hetzelfde moment dat Lacle het schot wil lossen, werkt hij het leer van de schoen van schutter Lacle weg.

Mercurius heeft even de smaak te pakken en wederom een aanval van rechts op het doel. Thans wordt de voorzet onderschept en door de keeper weggewerkt. Hierbij echter ontgaat de scheidsrechter een overtreding, daar de Sterke-arm-keeper het leer tot over de lijn van het strafschopgebied draagt. Het is een lust de beide ploegen tegen elkaar te zien spelen. Van beide kanten wordt voor een doelpunt gestreden. Als even voor het verstrijken van de eerste helft de Pova-rechtervleugel een keurige pas naar middenvoor Slats geeft, wordt deze op het laatste moment zwaar gehinderd door Mercurius rechtsback en beiden komen met de grond in aanraking. Een mooie kans voor het eerste doelpunt ging verloren. Tot de rust, die met blanke stand ingaat, blijft het spel heen en weer golven.

Na de rust hetzelfde enthousiaste spel. De politie is wat meer in de aanval, doch door slecht schieten en goed keeperswerk van Schol blijven doelpunten uit. De strijd blijft fors, doch sportief. Ongeveer 8 minuten voor het einde een snelle aanval van de Politie-voorhoede. Een hard schot wordt door keeper Schol gestopt, maar voordat hij de bal kan wegwerken, wordt hij door een der Politiespelers in volle vaart met bal en al over de doellijn gelopen......... Doelpunt, zegt de scheidsrechter en wijst naar het midden. Een hevige verontwaardiging bij enkele Mercuriusspelers en in hoofdzaak onder de aanhang langs de lijn. De scheidsrechter blijft bij zijn beslissing en even later wordt er lustig verder gespeeld. Mercurius zet alles op alles om de naar onze mening wat zwaar verkregen achterstand in te halen. Het mocht hun niet gelukken, daar keeper Baggerman, gesteund door achterhoede en middenlinie, zijn doel schoon wist te houden. Het einde komt met een 1—0 overwinning voor de Politie.

Eman Sportclub speelde een goede tweede helft.

Het zat de Emanspelers Zaterdagmiddag in de eerste helft tegen het Dominicuscollege niet mede. Zij konden er niet inkomen en daarbij kwam nog, dat het elftal van het College in zeer goede vorm was. Niet minder dan 5 maal wisten zij het Emannet voor de rust te vinden.

Na de rust kwamen de mannen van de J. G. Eman Sportclub er beter in en twee doelpunten waren de beloning voor het moedige volhouden. Daar de Dominicusvoorhoede nog een doelpunt wist te maken, kwam het einde met een 6—2 overwinning voor het College-elftal.

Julianaschool verliest met groot verschil.

Ofschoon het elftal van de Julianaschool Zaterdagmiddag al haar krachten inspande een goed figuur te slaan tegen de oud internationaals van Aruba Jrs., konden de enthousiaste onderwijzers niet voorkomen, dat zij een zware nederlaag moesten lijden. In de eerste helft ging het spel aanvankelijk gelijk op, doch al spoedig bleek, dat het technische spel der oud gedienden tot een overwinning zou leiden.

Aanvankelijk speelden de Aruba Jrs. een te kort spel, doch al spoedig werden de vleugelspelers in het spel betrokken. De mannen van de Julianaschool bleven zich ten volle geven en wilden hun huid zo duur mogelijk verkopen. Zij konden echter niet voorkomen, dat de rust inging met een 2—0 voorsprong voor de Aruba Jrs. veteranen.

In de tweede helft werd de Julianaschool geheel overspeeld. Ondanks het feit, dat keeper Droog goed op dreef was en de halflinie alles deed om een debacle te voorkomen, gelukte het niet de technisch spelende internationaals van het lijf te houden. Nog drie maal werd Droog onhoudbaar gepasseerd en daar de Julianaschool door een goed gericht schot van Snoek de eer wist te redden, kwam het einde met een verdiende overwinning voor de Aruba Jrs., die zich door deze 5—1 zege weder vaster in de kampioenszadel hebben gezet.

SPORTDINER VAN MERCURIUS.

Zaterdagavond werd door de Sportvereniging Mercurius een diner gegeven in het Restaurant van het vliegveld Dakota. Te omstreeks 8.30 uur waren de leden en genodigden, waaronder de ouders van de heer Joop te Winkel, een der oprichters van de vereniging en de Secretaris van de Aruba Voetbalbond, de heer Westerink en echtgenote, aanwezig. Er heerste al spoedig een gezellige stemming en een kameraadschappelijke sfeer. In de verschillende gehouden toespraken bleek wel hoe het werk van het Bestuur en leden van de vereniging op prijs werd gesteld. Het door de beheerder van het Restaurant Dakota verzorgde diner was zoals bekend. weer af.

Tijdens dit amicale sportdiner werd de vader van de heer Te Winkel, die als oud-scheidsrechter in Nederland zijn sporen op sportgebied reeds verdiend heeft, als erelid benoemd. Het Mercuriuslied werd gezongen, waarna verschillende oude liedjes met betrekking op de sport, de vrolijke stemming verhoogden.

Na afloop van het smaakvolle diner begaven allen zich naar de A.P.M.-club, waar tot laat in de nacht werd gedanst. Het was een echt Mercuriusfeest.

CURACAO

BEGROTING 1952

Hedenmorgen werd begonnen met de behandeling van de begroting 1952, waarop een recordaantal amendementen zijn ingediend van 228.

LEVENSLANG VOOR GROVELL

Hedenmorgen werd in hoogste instantie uitspraak gedaan in de affaire Grovell. Verdachte Grovell werd overeenkomstig het vonnis in eerste instantie geveld tot levenslang veroordeeld.

De P.G. had de doodstraf geeist.

WAT IS ER TE KOOP? EN WAT IS DE PRIJS?

Mr Dr Frumencio Moises da Costa Gomez heeft blijkens de jongste ANP-berichten onze premier, Mr Dr Johannes Ate-Eildert Buiskool, een pluim op de hoed gestoken om diens houding bij de voorbesprekingen van de RTC, die zo juist geëindigd zijn. — Met volkomen overwerking overigens van de heer Buiskool.

Helemaal gerust schijnt (ondanks de pluim) Mr Dr Frumencio Moises da Costa Gomez niet te zijn, n'en déplaise het prachtige werk van Mr Dr Johannes Ate Eildert Buiskool, want hij voegde aan al zijn lof toe: .... maar er mag niets gebeuren dat de bereikte resultaten zal breken."

Wat vreest de heer da Costa Gomez?

En van welke zijde?

En — waarom zou het bereikte resultaat niet gebroken mogen worden? Hoeveel is het precies waard? En wat heeft Suriname er in feite aan ?

Het ziet er niet hard naar uit dat de gevraagde prijs betaald kan worden.

Er zijn nu eenmaal grenzen.

En bovendien:

Er zijn nog steeds in Suriname (en in de Antillen) die nog steeds geen geestdrift hebben kunnen opbrengen voor het doordrukken van de RTC, haast-je-rep-je de volgende maand.

Tenzij hun die geestdrift overtuigend kan worden bijgebracht, zullen zij hun bezwaar tegen deze rennerij MOETEN handhaven.

Ongeacht of dit de bereikte resultaten zal breken. Te meer daar hun nog moet worden bijgebracht WAT die resultaten nu eigenlijk zijn. En wat er nu eigenlijk gebroken dreigt te worden.

Ondanks de tevredenheid en de bezorgdheid van Mr Dr Frumencio Moises da Costa Gomez.

Ondanks de pluim en de overwerking van Mr Dr Johannes Ate Eildert Buiskool.

(„Het Nieuws")

RIFDRUKTE

Er waren in de afgelopen week 1172 zwemgasten. Voorts delen wij hierbij mede dat het eigen telefoon heeft en wel 3100.

NIET ALLEEN HANGSLOTEN.

Door de Recherche werden aangehouden de 15-jarige H.M.V. en de 22-jarige C.A.I.C., op wie de aandacht was gevallen, aangezien zij zich op verdachte wijze ophielden, terwijl zij in het bezit waren van een auto-antenne.

De jongen van 15 jaar, aan de tand gevoeld, bekende de laatste tijd een twintigtal inbraken en pogingen daartoe gepleegd te hebben, terwijl de andere jon[...] ook van enige diefstallen verdacht.

In verband hiermede [...] meld, dat de 15-jarige H.M.[...] verse malen percelen is [...] gedrongen, nadat hij het [...] waarmede de toegangsdeur [...] sloten was, had verbroken [...] nield. Het is dus aanbe[...] waardig voor afsluiting va[...] ren geen, of althans niet [...] tend gebruik te maken van sloten.

BURGERLIJKE STAND.

Geboren: op 4 Febr. een dochter uit [...] lina; op 15 Febr. een dochter uit H. [...] —M. Meinhardt, een zoon uit T. Co[...] Fenton, een dochter uit J. Warner-[...] ley; op 16 Febr. een dochter uit D. [...] —V. de Lannoy, een dochter uit V. [...] plaaf—S. Libiee, een dochter uit H. [...] —E. Kuypers, een zoon uit D. Doro[...] chael; op 17 Febr. een zoon uit M. [...] M. Francisca.. op 18 Febr. een zoon [...] Buurt—R. Joubert.

Ondertrouwd: op 16 Febr. L. T. [...] F. A. Hodge.

Getrouwd: op 16 Febr. W. A. [...] Fong—N. S. L. Lieuw Choy, A. Corr[...] Sutherland; op 18 Febr. L. v. Donge[...] Roock.

Gescheiden: op 16 Febr. L. V. [...] N. R. De Tao.

Overleden: op 21 Dec. 1951 J. [...] (vrouw 71 j.); op 17 Jan. A. A. [...] (man 26 j.); op 15 Febr. H. A. Narcis[...] gen 7 mnd).

Levenloos geboren: op 15 Febr. [...] uit R. M. Leon—O. A. D. Tores.

INGEZONDEN

(Buiten verantwoordelijkheid v.d. Re[...])

DE HOGE BRUG.

Geachte Redactie,

Met genoegen heb ik ge[...] dat het Bestuurscollege van [...] Eiland Curaçao een voorstel [...] een hoge brug over de Sint [...] nabaai aanhangig gemaakt [...] In dit verband wil ik naar [...] brengen, dat een dergelijke [...] brug ook opgenomen was [...] plannen van Gouverneur [...] Helfrich, de eminente be[...] man, die in de periode 19[...] 1921 Curaçao bestuurd heeft [...] zal onze oud-Gouverneur, [...] een man van een en ne[...] jaar, en nog steeds helder [...] geest, aangenaam zijn te v[...] men, dat, al is het na ruim [...] jaar, deze aangelegenheid a[...] orde gesteld wordt.

Hoogachtend,
W. Ch. de la Try [...]

AGENDA

WEST-END: „Adventures of Don C[...] 19 en 21 uur.

CINELANDIA: „The Private Life of [...] Juan" 19 en 21 uur.

ROXY: „Jungle Book" 19 en 21 uur.

APOTHEKEN: De weekdiensten der [...] theken worden waargenomen door [...] ca Juliana, Julianaplein 6, tel. 2400 en [...] tica del Pueblo, Bredestraat 82 (O.), tel. [...]

COLONNE RODE KRUIS: In geval van [...] belt men: tel. 1520 — 1274 — 3689 — [...]

SCHEEPSREPARATIE C.P.N.: Wachtdienst [...] heer De Korte van 7 — 15 uur, tel. 17[...]

WIT- GELE KRUIS: De nacht- en Zon[...] dienst der verpleegsters worden waarge[...] men door: Zuster Verhooren, Marktstraat [...] tel. 1836.

OPENSTELLING TELEGRAAFKANTOR[...]
Kantoor Hato: werkdagen van 07.00 — [...]
Kantoor Handelskade [illegible] 07.00 — 19.45.
Kantoor Wilhelminaplein (CWZ-gebo[...]) dagelijks dag en nacht.

CUROM

Dinsdag: 17.30 Voor de kleinere kin[...] in het Nederlands; 17.50 Berlioz; [...] Dinermuziek; 18.45 Nieuws; 19.00 Uitzen[...] in het Papiament; 19.30 „Wat de h[...] biedt"; 20.30 De heer J. Noorman sp[...] over „Paedagogische problemen"; 20.4[...] varieerde muziek; 21.30 Persoverzicht; [...] Gramofoonplaten; 21.55 Nieuws en Slu[...]

P.C.J.

Dinsdag: 19.00 Nieuws; 19.10 Inte[...] zo; 19.14 Nederlandse Kroniek; 19.3[...] Utrechts Stedelijk Orkest olv. Paul Hup[...] 19.53 De Verenigde Naties, door B. P[...] 20.05 West-Indische rubriek met: Surina[...] studentenprogramma; 20.35 Persover[...] 20.42 „Het Orkest zonder Naam"; [...] Avondgebed: Pater I. Mijnsbergen O.[...] 20.58 Sluiting.

AVROS.

Dinsdag: 16.00 Reclame-uitzending; [...] Voor de jarigen; 17.00 Omroep-adverten[...] 17.15 Voor Kinderen; 17.25 Hawaiian mu[...] 17.45 Voor Jarigen op de Antillen; [...] Sport van de week; 18.40 Nieuws; [...] Conjunto Sonora Paramarera; 19.30 Boe[...] spreking; 20.00 Advertenties; 20.15 De [...] 20.30 De Red River Valley Boys; Nieuws en Sluiting.

ARUBA.

APOTHEKEN: De Zondag- en avonddien[...] sten worden deze week waargenomen [...] **ORANJESTAD** door Botica Aruba, Steenw[...] tel. 1080; te **SAN NICOLAS** door Botica [...] Lucas, B. v.d. Veen Zeppenfeldtstraat [...] 5119.

EMMASTAD

Telegram Afdeling: 23.00 — 07.30 [...] B. J. Lubbers, tel. 2928.

Personeel Afdeling:
Dinsdag 19 Febr. 12.00 tot en met Zo[...] dag 23 Febr. 12.00 M. B. Lansink, tel. 235[...] 2141. B.g.g. nadere inl. tel. 2400.

Materialen Afdeling: M. Plaisier, tel. 4[...]

C.S.M.

Rederij: J. W. H. Zimmerman, tel. 303[...]
Scheepsagentschap: 08.00 — 23.00 [...] kantoor, tel. 2458—2551; 18.00 — 19.00 [...] W. F. Engelsman, tel. 2304; 23.00 — 0[...]
Dek Afdeling: J. P. Marcussen, tel. [...]
Bioscoop: Dinsdag: „The Great Caruso" [...] de grote weg".